

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SANAL TEMBELLİK DAVRANIŞLARININ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Sefa TEMEL

Milli Eğitim Bakanlığı, mail: sefatemel0142@gmail.com, Adana / TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6720-2844>

Elif TEMEL

Milli Eğitim Bakanlığı, mail: eliffehakan1@gmail.com, Adana / TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5406-1202>

Bekir KOLUKIRIK

Milli Eğitim Bakanlığı, mail: bekirkolukirik@hotmail.com, Adana / TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5254-9404>

Burcu ARPAÇ

Milli Eğitim Bakanlığı, mail: burcuarpac@hotmail.com, Adana / TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7180-7480>

Buket DAVRAN

Milli Eğitim Bakanlığı, mail: buketekerdavran@gmail.com, Adana / TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8003-3464>

Özet:

Araştırmanın amacı; lise öğrencilerinin sanal tembellik düzeylerinin demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu anne-baba birliktelik durumu) açısından araştırmaktır.

Araştırma betimsel bir çalışmadır. Çalışmanın bağımsız değişkenleri demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri anne-baba birliktelik durumu ve akademik başarı durumu) bağımlı değişkeni ise sanal tembellik.

Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında 6 farklı okulda eğitim gören toplam 3263 lise öğrencisinden oluşan evrende tesadüfi, 284 lise öğrencisi örnekleminde gerçekleştirilmiştir. Fakat 24 tanesi geçerli bulunmadığı için araştırma dışında tutulmuştur. Sonuç olarak araştırmanın çalışma grubunu 260 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

Elde edilen bulguların analizleri için SPSS 16.0 programı kullanılmıştır. Lise öğrencilerinin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış sonra ölçeklerin ve alt boyutlarının puanları için denek sayısı (N), aritmetik ortalama (x) ve standart sapma (ss) değerleri saptanmıştır.

Sanal Tembellik; cinsiyete, anne-baba birliktelik durumuna, sınıfa, eğitim görülen kurum türüne, kardeş sayısına, anne eğitim düzeylerine, baba eğitim düzeylerine aylık aile gelirlerine göre anlamlı fark oluşturduğu fakat algıladıkları akademik başarılarının anlamlı fark oluşturmadığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Lise Öğrencileri, Sanal Tembellik, İnternet Bağımlılığı, Sosyal Medya Kullanımı

EXAMINATION OF VIRTUAL LAZY BEHAVIOR OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN TERMS OF DEMOGRAPHIC VARIABLES

Abstract:

Purpose of the research; The aim of this study is to investigate the virtual laziness levels of high school students in terms of demographic variables (gender, class, type of institution of formal education, number of siblings, education level of parents, family income and academic success, parental coexistence).

The research is a descriptive study. The independent variables of the study are demographic variables (gender, class, type of institution with formal education, number of siblings, parental education status, family income, parental coexistence and academic achievement), and the dependent variable is virtual laziness.

The research was carried out in a random sample of 284 high school students in a universe consisting of 3263 students studying in 6 different schools in the 2020-2021 academic year. However, 24 of them were excluded from the study as they were not valid. As a result, the study group of the research consists of 260 high school students.

SPSS 16.0 program was used for the analysis of the findings. Frequency and percentage distributions describing the demographic characteristics of high school students were extracted, then the number of subjects (N), arithmetic mean (x) and standard deviation (sd) values were determined for the scores of the scales and sub-dimensions.

Virtual Laziness; It was seen that there was a significant difference according to gender, parental relationship status, class, type of institution, number of siblings, mother's education level, father's education level, monthly family income, but their perceived academic success did not make a significant difference.

Keywords: High School Students, Virtual Laziness, Internet Addiction, Social Media Usage

1. GİRİŞ

Gelişen Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) ile birlikte gündelik hayatımızda zaten var olan pek çok problem sanal dünyaya da yansımaktadır. Özellikle son yıllarda gündelik hayatımızda karşılaşılan bu problemlere aylaklık, zorbalık, bağımlılık ve okuryazarlık eksikliği örnek olarak gösterilebilir. Bu problemler sanal ortamlara taşındığında sırasıyla sanal aylaklık, sanal zorbalık, internet bağımlılığı ve bilgi okuryazarlığı olarak isimlendirilmektedir (Demir & Seferoğlu, 2016).

Hızlı internet bağlantısına sahip tabletler ve cep telefonları gibi taşınabilir teknolojilerin ucuzlaması ve yaygınlaşmasıyla insanlar her zaman her yerde internete erişebilir duruma gelmişlerdir. Bu nedenle çağımızda birey-devlet ilişkisinden, kişiler arası ilişkilere kadar pek çok iş internet aracılığıyla gerçekleştirilebilmektedir. Bu durum bazı bireylerde çok güçlü bir alışkanlık haline gelmiştir. Örneğin, bazı bireyler yanlarında bir akıllı telefon olmasına bağımlıdırlar (Şar, Ayas ve Horzum, 2015). Bu bireyler artık internetsiz yapamaz duruma gelmişlerdir. Bazı bireyler ise internete bağlanma ve o ortamda kalmayla ilgili yoğun istekleri nedeniyle sosyal yaşamlarından uzaklaşmaktadırlar. Dahası bu kişiler internette geçirdikleri süreyi kontrol edememektedirler. Bu durum internet bağımlılığı olarak isimlendirilebilir.

Özkalp, Aydın ve Tekeli (2012: 22) ise sanal kaytarma kavramını “bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerek günlük yaşamda gerekse çalışma yaşamında yoğun bir biçimde kullanımı sonucu çalışanların işten kaytarmak amacıyla zamanını boşa geçirmek veya kendi amaçları doğrultusunda internet, Facebook ve kişisel elektronik posta kullanımlarıyla ortaya çıkan boşa geçen zamanlar” (Önsal, 2012: 241) şeklinde tanımlamışlardır. Sanal kaytarma Türkçe yazında “sanal tembellik” olarak da adlandırılmaktadır (Kalaycı, 2010).

Türkiye’de yapılan çalışmalarda “Siber Aylaklık”, “Sanal kaytarma”, “Siber Kaytarma”, “Siber Sapkınlık”, “Sanal Aylaklık”, “Online Kaytarma”, “Sanal Tembellik”, “Sanal Miskinlik”, “İş Dışı İnternet Kullanımı”, “sapkın internet kullanımı”, “işyerinde kişisel internet kullanımı”,

“internetin kötüye kullanımı”, “problemlı internet kullanımı”, “internet suıstımali” gibi kavramlarla nitelenmiştir (Kalaycı, 2010; Kurt, 2011; Kaplan ve Öğüt, 2012; Köse, Oral, Türesin, 2012; Ergün ve Altun, 2011; Özkalp, Aydın ve Tekeli, 2012; Kaplan ve Çetinkaya, 2014; Candan ve İnce, 2016, Genç ve Aydoğın, 2016). Bu çalışmada ise “Sanal Tembellik” kavramı tercih edilecektir.

Sanal tembellik ile ilgili çalışmalar incelendiğinde; Seçkin ve Kerse (2017)’nin Üniversite Öğrencilerinin Sanal Kaytarma Davranışları ve Bu Davranışların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi isimli çalışmasında sanal tembellik düzeyinin üniversite öğrencilerinde cinsiyete göre erkeklerin ortalamasının kızlara kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Akça (2013)’ise Okul Yöneticilerinin sanal tembellik Davranışlarının İncelenmesi isimli çalışmasında araştırmaya katılan liselerde görev yapan yöneticilerin mesai saatleri içinde/dışında internet kullanım etkinlikleri için cinsiyet bakımından gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığını görmüştür. Kalaycı (2010) Üniversite Öğrencilerinin sanal tembellik Davranışları ile Öz Düzenleme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi isimli çalışmasının sonucunda öğrencilerin sanal tembellik davranışlarının cinsiyete göre farklılaştığı bulgularına ulaşmıştır.

Bu araştırma; lise öğrencilerinin ders içi sanal tembellik düzeylerini inceleyen bir çalışmadır.

1.1.Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı; günümüzde kullanımı ciddi derecede fazla olan internetin lise öğrencileri tarafından amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını araştırmaktır.

Bu araştırmada; lise öğrencilerinin sanal tembellik düzeylerinin demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu anne-baba birliktelik durumu) açısından incelenmiştir. Projede belirtilen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki araştırma problemlerine cevap aranmıştır:

1. Lise öğrencilerinin sanal tembellik düzeyleri nelerdir?
2. Lise öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Lise öğrencilerinin sınıflarına göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Lise öğrencilerinin öğrenim gördükleri lise türüne göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Lise öğrencilerinin anne-baba eğitim durumlarına göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Lise öğrencilerinin aylık aile gelirlerine göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Lise öğrencilerinin anne-baba birliktelik durumlarına göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Lise öğrencilerinin kendi başarı durumlarına göre sanal tembellik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, sınırlılıklar, işlem, veri toplama araçları, verilerin analizi ve çözümü ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri anne-baba birliktelik durumu ve akademik başarı durumu) bağımlı değişkeni ise sanal tembelliktir.

2.2. Çalışma Grubu

Tablo 1: Evren ve Örneklem

Okul Türü	Anadolu Lisesi	BİLSEM	Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi	Mesleki ve Teknik Anadolu L.	Sosyal Bilimler Lisesi
Ankete katılan öğrenci sayısı	64	23	44	51	51	51
Okullardaki Toplam Öğrenci Sayıları	755	115	492	490	736	590

Araştırma, Seyhan ilçesinde 2020-2021 eğitim öğretim yılında 6 farklı tür lisede eğitim gören toplam 3263 lise öğrencisinden oluşan evrende, ankete katılan tesadüfi 284 lise öğrencisi örnekleminde gerçekleştirilmiştir. Fakat 24 anket sonucu geçerli bulunmadığı için araştırma dışında tutulmuştur. Sonuç olarak araştırmanın çalışma grubunu 260 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

2.3. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında eğitim gören 260 lise öğrencisi ve anketten elde edilen bulgular ile sınırlıdır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri bilgi formu, sanal tembellik ölçeği ve akademik erteleme eğilimi ölçeği ile elde edilmiştir.

2.4.1. Demografik Bilgi Formu

Bilgi toplama formu katılımcılar hakkında bilgiler elde etmek için kullanılmıştır. Cinsiyet, sınıf, eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-babanın eğitim durumları, ailenin aylık geliri anne-babanın birliktelik durumu, öğrencilerin algıladığı akademik başarı durumlarını belirlemeye yönelik 8 soru bulunmaktadır.

2.4.2. Sanal Tembellik Ölçeği

Sanal Tembellik Ölçeği bireylerin sanal tembellik düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir ölçektir. Sanal Tembellik ölçeğinde yer alan beş alt boyut; paylaşım, alışveriş, durum güncelleme, içerik erişimi ve oyun bahistir. Ölçekte her madde 'Hiçbir zaman (1)', 'Çok Az (2)', 'Nadiren (3)', 'Çoğunlukla (4)', 'Her zaman (5)' seçeneklerinin puanlarının toplanması ile 5 faktörün ve ölçeğin toplam puanı bulunmaktadır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçeğin her bir alt boyutundan alınan yüksek puan bireyin ilgili alt boyutun değerlendirdiği özelliğe sahip olduğunu göstermektedir. Ölçek ayrıca toplam sanal tembellik puanı da vermektedir. Ölçek puanlanırken alt boyutların ve toplam puanın ortalaması alınmaktadır

(Akbulut, Dursun, Dönmez, Şahin, 2016).

2.5. Ön Uygulama

Araştırmaya katılmayı kabul eden ve örnekleme çıkmayan 20 lise öğrencisine ön uygulama yapılmış, bilgi toplama formunda yanlış anlaşılan veya anlaşılabilen sorular düzeltilerek bilgi toplama formuna son şekli verilmiştir.

2.6. İşlem

Araştırmanın problemlerine yanıt bulmak amacı ile “Sanal Tembellik Ölçeği” ve “Demografik Bilgi Formu” ndan oluşan paket 2020-2021 eğitim öğretim yılında Ocak ayının 1.2.3. haftalarında Google form linki üzerinden interaktif olarak uygulanmıştır.

2.7. Verilerin Analizi

Elde edilen bulguların analizleri için SPSS 16.0 programı kullanılmıştır. Lise öğrencilerinin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeklerin ve alt boyutlarının puanları için denek sayısı (N), aritmetik ortalama (x) ve standart sapma (ss) değerleri saptanmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 2: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kız	157	60.4
Erkek	103	39.9
Toplam	260	100,00

Araştırmaya katılan 260 lise öğrencisinin 157'si kız (%60,4), 103'ü erkek (%39,9) olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımı

Sınıf	Sayı	Yüzde
9	87	33.5
10	71	27.3
11	70	26.9
12	32	12.3
Toplam	260	100,00

Araştırmaya katılan 260 lise öğrencisinin 87'si 9.sınıf (%33,5), 71'i 10.sınıf (%27,3), 70'i 11.sınıf (%26,9), 32'si 12.sınıf (12,3) olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri kurum türü

Kurum Türü	Sayı	Yüzde
Anadolu Lisesi	64	24,6
Fen Lisesi	44	16,9
İmam Hatip Lisesi	51	19,6
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	51	19,6
Sosyal Bilimler Lisesi	27	10,4
BİLSEM	23	8,8
Toplam	260	100,00

Araştırmaya katılan 260 lise öğrencisinin eğitim gördükleri kurum türünün 64'ü Anadolu Lisesi (%24,6), 44'ü Fen Lisesi (%16,9), 51'i İmam Hatip Lisesi (%19,6), 51'i Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (%19,6), 27'si Sosyal Bilimler Lisesi (%10,4), 23ü BİLSEM (%8,8) olduğu görülmüştür.

Tablo 5: Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayıları

Kardeş Sayısı	Sayı	Yüzde
Tek Çocuk	22	8,5
1 kardeş	84	32,3
2-4 kardeş	140	53,8
4'ten fazla kardeş	14	5,4
Toplam	260	100,00

Araştırmaya katılan 260 lise öğrencisinin 22'sinin tek çocuk (%8,5), 84'ü tek kardeş (%32,3), 140'ı 2-4 kardeş (%53,8), 14'ü 4'ten fazla kardeşe (%5,4) sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri

Anne Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
İlkokul	57	21,9
Ortaokul	45	17,3
Lise	65	25,0
Üniversite	79	30,4
Yüksek Lisans/Doktora	14	5,4
Toplam	260	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeylerinin 57'sinin ilkokul mezunu (%21,9), 45'inin ortaokul mezunu (%17,3), 65'inin lise mezunu (%25,0), 79'unun üniversite mezunu (%30,4), 14'ünün yüksek lisans/doktora mezunu (%5,4) olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri

Baba Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
İlkokul	31	11,9
Ortaokul	38	14,6
Lise	64	24,6
Üniversite	105	40,4
Yüksek Lisans/Doktora	22	8,5
Toplam	260	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeylerinin 31'inin ilkokul mezunu (%11,9), 38'inin ortaokul mezunu (%14,6), 64'ünün lise mezunu (%24,6), 105'inin üniversite mezunu (%40,4), 22'sinin yüksek lisans/doktora mezunu (%8,5) olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık toplam gelir düzeyleri

Aylık Gelir TL	Sayı	Yüzde
1501-2500	63	24,2
2501-3500	50	19,2
3501-4000	47	18,1
4001-6000	42	16,2
6000+	58	22,3
Toplam	260	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık toplam gelir düzeylerinin 63'ünün 1501-2500 arasında (%24,2), 50'sinin 2501-3500 arasında (%19,2), 47'sinin 3501-4500 arasında (%18,1), 42'sinin 4001-6000 arasında (%16,2), 58'inin 6000'in üstünde (%22,3) olduğu görülmüştür.

Tablo 9: Araştırmaya katılan öğrencilerin algıladıkları akademik başarı durumlarının düzeyleri

Algıladıkları Akademik Başarı	Sayı	Yüzde
Çok iyi	61	23,5
İyi	109	41,9
Orta	74	28,5
Kötü	11	4,2
Çok Kötü	5	1,9
Toplam	260	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin algıladıkları akademik başarı durumları düzeylerinin 61'inin çok iyi (%23,5), 109'unun iyi (%41,9), 74'ünün orta (%28,5), 11'inin kötü (%4,2) , 5'inin çok kötü (%1,9) olduğu görülmüştür.

Tablo 10: Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin sağ olma durumu

Sağ Olma Durumu	Sayı	Yüzde
Sağ	256	98,5
Vefat	4	1,5
Toplam	260	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin 4'ünün vefat ettiği (%1,5), 256'sının sağ (%98,5) olduğu görülmüştür.

Tablo 11: Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının sağ olma durumu

Sağ Olma Durumu	Sayı	Yüzde
Sağ	255	98,1
Vefat	5	1,9
Toplam	260	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının 5'inin vefat (%1,9), 255'inin sağ (%98,1) olduğu görülmüştür.

Tablo 12: Araştırmaya katılan öğrencilerin anne-babalarının birliktelik durumu

Birliktelik Durumu	Sayı	Yüzde
Boşanmış	34	13,1
Birlikte	226	86,9
Toplam	260	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne-babalarının 34'ünün boşanmış (%13,1), 226'sının birlikte (%86,9) olduğu görülmüştür.

Tablo 13: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin cinsiyete göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklemeler için t-test analiz sonuçları

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	X	ss	t	SD	p
Sanal Tembellik Toplam	Kız	157	79,9108	17,77833	-2,513	258	,013
	Erkek	103	85,8932	20,20867			
Paylaşım	Kız	157	29,15	7,581	,583	258	,561
	Erkek	103	28,61	6,917			
Alışveriş	Kız	157	13,61	5,688	-3,104	258	,002
	Erkek	103	16,05	6,892			
Durum Güncelleme	Kız	157	9,75	5,195	-,553	258	,580
	Erkek	103	10,14	6,094			
İçerik Erişimi	Kız	157	20,83	4,130	1,704	258	,090
	Erkek	103	19,86	4,923			
Oyun Bahis	Kız	157	6,57	3,116	-9,831	258	,000
	Erkek	103	11,23	4,527			

Tablo 13 incelendiğinde lise öğrencilerinin cinsiyete göre sanal tembellik toplam, akademik erteleme toplam ve alışveriş, oyun bahis alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat paylaşım ve durum güncelleme alt boyutu

toplam puanları arasındaki farkın anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır. Sanal tembellik toplam puanları $t(258) = -2,513$; $p = ,013$, Paylaşım alt boyutu puanları $t(258) = ,583$; $p = 0,561$, Alışveriş alt boyutu toplam puanları $t(258) = -3,104$; $p = ,002$, Durum güncelleme alt boyutu toplam puanları $t(258) = -,553$; $p = ,580$, İçerik Erişimi alt boyutu toplam puanları $t(258) = 1,704$; $p = ,090$, Oyun bahis alt boyutu toplam puanları $t(258) = -9,831$; $p = ,000$ şeklindedir.

Buna göre sanal tembellik toplam, alışveriş, durum güncelleme, oyun bahis alt boyutuna göre erkeklerin ortalamasının kızlarınkine göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 14: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin anne ve babalarının birliktelik durumlarına göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklemeler için t-test analiz sonuçları

Bağımlı Değişken	Birliktelik Durumu	N	X	ss	t	SD	p
Sanal Tembellik Toplam	Boşanmış	34	84,3235	19,86427	,673	258	,502
	Birlikte	226	81,9735	18,85663			
Paylaşım	Boşanmış	34	29,03	7,313	,078	258	,938
	Birlikte	226	28,92	7,333			
Alışveriş	Boşanmış	34	15,65	7,683	1,064	258	,289
	Birlikte	226	14,42	6,062			
Durum Güncelleme	Boşanmış	34	10,53	6,234	,707	258	,480
	Birlikte	226	9,81	5,461			
İçerik Erişimi	Boşanmış	34	20,65	4,741	,280	258	,780
	Birlikte	226	20,42	4,446			
Oyun Bahis	Boşanmış	34	8,47	3,910	,073	258	,942
	Birlikte	226	8,41	4,448			

Tablo 14 incelendiğinde lise öğrencilerinin anne ve babalarının birliktelik durumuna göre sanal tembellik toplam, paylaşım, alışveriş, durum güncellemesi, içerik erişimi, oyun bahis alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Sanal tembellik toplam puanları $t(258) = ,673$; $p = ,502$, paylaşım alt boyutu toplam puanları $t(258) = ,078$; $p = ,938$, durum güncelleme alt boyutu toplam puanları $t(258) = ,707$; $p = ,480$, içerik erişimi alt boyutu toplam puanları $t(258) = -,280$; $p = ,780$, oyun bahis alt boyutu toplam puanları $t(258) = ,073$; $p = ,942$ şeklindedir.

Tablo 15: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin sınıflara göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları:

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	449,199	3	149,733	,413	,744	-
	Gruplar İçi	92739,305	256	362,263			
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	698,176	3	232,725	4,525	,004	+
	Gruplar İçi	13166,840	256	51,433			
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	85,026	3	28,342	,713	,545	

	Gruplar İçi	10176,435	256	39,752			-
	Toplam	10261,462	259				
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	38,251	3	12,750	,410	,746	
	Gruplar İçi	7969,149	256	31,129			-
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	259,464	3	36,400	4,490	,004	
	Gruplar İçi	4930,782	256	19,261			+
	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	163,521	3	54,507	2,912	,035	
	Gruplar İçi	4791,783	256	18,718			+
	Toplam	4955,304	259				

Tablo 15 incelendiğinde lise öğrencilerinin sınıflara göre akademik erteleme ve paylaşım, içerik erişimi, oyun bahis alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Sanal tembellik ($F(3,256)=,413$, $p=,744$), paylaşım ($F(3,256)=4,525$, $P=,004$), alışveriş ($F(3,256)=,713$, $p=,545$), durum güncelleme ($F(3,256)=,410$, $p=,746$), içerik erişimi ($F(3,256)=4,490$, $p=,004$), oyun bahis ($F(3,256)=2,912$, $p=,035$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda paylaşım alt boyutuna göre sıralama $10>11>9>12>$, içerik erişimi alt boyutuna göre $10>11>12>9>$, oyun bahis alt boyutuna göre $12>9>11>10$ saptanmıştır.

Tablo 16: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	6313,501	5	1262,700	3,692	,003	
	Gruplar İçi	86875,003	254	342,028			+
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	878,536	5	175,707	3,437	,005	
	Gruplar İçi	12986,479	254	51,128			+
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	760,532	5	152,106	4,066	,001	
	Gruplar İçi	9500,929	254	37,405			
	Toplam	10261,462	259				+
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	274,391	5	54,878	1,803	,113	
	Gruplar İçi	7733,009	254	30,445			-
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	318,559	5	63,712	3,322	,006	
	Gruplar İçi	4871,687	254	19,180			+

	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	517,716	5	103,543	5,927	,000	
	Gruplar İçi		254	17,471			+
	Toplam	4437,587	259				
		4955,304					

Tablo 16 incelendiğinde lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre sanal tembellik toplam ve paylaşım, alışveriş, içerik erişimi, oyun bahis alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Sanal tembellik ($F(5,254)=3,692$, $p=,003$), paylaşım ($F(5,254)=3,437$, $P=,005$), alışveriş ($F(5,254)=4,066$, $p=,001$), durum güncelleme ($F(5,254)=1,803$, $p=,113$), içerik erişimi($F(5,254)=3,322$, $p=,006$), oyun bahis($F(5,254)=5,927$, $p=,000$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sanal tembellik toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>BİLSEM > Anadolu Lisesi >Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Fen Lisesi > İmam Hatip Lisesi, paylaşım alt boyutuna göre BİLSEM>Sosyal Bilimler Lisesi >Fen Lisesi> Anadolu Lisesi> İmam Hatip Lisesi> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, alışveriş alt boyutuna göre Sosyal Bilimler Lisesi > BİLSEM >Anadolu Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Fen Lisesi> İmam Hatip Lisesi, içerik erişimi alt boyutuna göre BİLSEM> Fen Lisesi> İmam Hatip Lisesi> Sosyal Bilimler Lisesi > Anadolu Lisesi> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, oyun bahis alt boyutuna göre Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi> Anadolu Lisesi> Sosyal Bilimler Lisesi > BİLSEM> Fen Lisesi>İmam Hatip Lisesi, olarak saptanmıştır.

Tablo 17: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	1360,664	3	453,555	1,264	,287	
	Gruplar İçi	91827,839	256	358,702			-
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	336,894	3	112,298	2,125	,097	
	Gruplar İçi	13528,121	256	52,844			-
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	194,109	3	64,703	1,645	,179	
	Gruplar İçi	10067,352	256	39,326			-
	Toplam	10261,462	259				
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	24,156	3	8,052	,258	,855	
	Gruplar İçi	7983,244	256	31,185			-
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	154,179	3	51,393	2,612	,052	
	Gruplar İçi	5036,067	256	19,672			-
	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	68,321	3	22,774	1,193	,313	

	Gruplar İçi	4886,983	256	19,090			-
	Toplam	4955,304	259				

Tablo 17 incelendiğinde lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre akademik erteleme, sanal tembellik ve sanal tembellik alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Sanal tembellik ($F(3,256)=1,264$, $p=,287$), paylaşım ($F(5,254)=2,125$, $P=,097$), alışveriş ($F(5,254)=1,645$, $p=,179$), durum güncelleme ($F(5,254)=,258$, $p=,855$), içerik erişimi($F(5,254)=2,612$, $p=,052$), oyun bahis($F(5,254)=1,193$, $p=,313$)) olarak görülmüştür.

Tablo 18: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	1911,053	4	477,763	1,335	,257	-
	Gruplar İçi	91277,451	255	357,951			
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	530,176	4	132,544	2,535	,041	+
	Gruplar İçi	13334,840	255	52,293			
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	229,813	4	57,453	1,460	,215	-
	Gruplar İçi	10031,648	255	39,340			
	Toplam	10261,462	259				
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	165,276	4	41,319	1,344	,254	-
	Gruplar İçi	7842,124	255	30,753			
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	90,993	4	22,748	1,138	,339	-
	Gruplar İçi	5099,253	255	19,997			
	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	44,718	4	11,180	,581	,677	-
	Gruplar İçi	4910,585	255	19,257			
	Toplam	4955,304	259				

Tablo 18 incelendiğinde lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre sadece paylaşım alt boyutu toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Sanal Tembellik ($F(4,255)=1,335$, $p=,257$), paylaşım ($F(4,255)=2,535$, $P=,041$), alışveriş ($F(4,255)=1,645$, $p=,179$), durum güncelleme ($F(4,255)=,258$, $p=,855$), içerik erişimi($F(4,255)=1,460$, $p=,339$), oyun bahis($F(4,255)=,581$, $p=,677$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda paylaşım alt boyutuna göre sıralama lise mezunu>üniversite mezunu> yüksek lisans/doktora mezunu>ilkokul mezunu >ortaokul mezunu olarak saptanmıştır.

Tablo 19: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	860,433	4	215,108	,594	,667	-
	Gruplar İçi	92328,070	255	362,071			
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	403,349	4	100,837	1,910	,109	-
	Gruplar İçi	13461,666	255	52,791			
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	31,056	4	7,764	,194	,942	-
	Gruplar İçi	10230,406	255	40,119			
	Toplam	10261,462	259				
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	55,273	4	13,818	,443	,777	-
	Gruplar İçi	7952,127	255	31,185			
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	199,052	4	49,763	2,542	,040	+
	Gruplar İçi	4991,194	255	19,573			
	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	48,176	4	12,044	,626	,644	-
	Gruplar İçi	4907,128	255	19,244			
	Toplam	4955,304	259				

Tablo 19 incelendiğinde lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre sadece içerik erişimi alt boyutu toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Sanal tembellik ($F(4,255)=,594$, $p=,667$), paylaşım ($F(4,255)=1,910$, $P=,109$), alışveriş ($F(4,255)=,194$, $p=,942$), durum güncelleme ($F(4,255)=,443$, $p=,777$), içerik erişimi($F(4,255)=2,542$, $p=,040$), oyun bahis($F(4,255)=,626$, $p=,644$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda içerik erişimi alt boyutuna göre sıralama yüksek lisans/doktora mezunu> üniversite mezunu> lise mezunu> ortaokul mezunu> ilkokul mezunu olarak saptanmıştır.

Tablo 20: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	3600,391	4	900,098	2,562	,039	+
	Gruplar İçi	89588,112	255	351,326			
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	509,211	4	127,303	2,431	,048	+
	Gruplar İçi	13355,805	255	52,376			
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	279,583	4	69,896	1,786	,132	-
	Gruplar İçi	9981,878	255	39,145			
	Toplam	10261,462	259				
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	212,697	4	53,174	1,740	,142	-
	Gruplar İçi	7794,703	255	30,567			
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	221,122	4	55,281	2,837	,025	+
	Gruplar İçi	4969,124	255	19,487			
	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	148,575	4	37,144	1,970	,099	-
	Gruplar İçi	4806,729	255	18,850			
	Toplam	4955,304	259				

Tablo 20 incelendiğinde lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre sanal tembellik ve paylaşım, içerik erişimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Sanal tembellik ($F(4,255)=2,562$, $p=,039$), paylaşım ($F(4,255)=2,431$, $P=,048$), alışveriş ($F(4,255)=1,786$, $p=,132$), durum güncelleme ($F(4,255)=1,740$, $p=,142$), içerik erişimi ($F(4,255)=2,837$, $p=,025$), oyun bahis ($F(4,255)=1,970$, $p=,099$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sanal tembellik toplam puanlarına göre sıralama 2501-3500 arası >6000'in üstü> 4501-6000 arası > 3501-4500 arası> 1500-2500, paylaşım alt boyutuna göre sıralama 6000'in üstü> 2501-3500 arası >4501-6000 arası >3501-4500 arası>1500-2500, içerik erişimi alt boyutuna göre sıralama 4501-6000 arası > 3501-4500 arası> 2501-3500 arası >6000'in üstü>1500-2500 olarak saptanmıştır.

Tablo 21: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin kendilerine göre akademik başarı durumlarına göre sanal tembellik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sanal Tembellik	Gruplar Arası	3306,184	4	826,546	2,345	,055	
	Gruplar İçi	89882,320	255	352,480			-
	Toplam	93188,504	259				
Paylaşım	Gruplar Arası	394,165	4	98,541	1,865	,117	
	Gruplar İçi	13470,851	255	52,827			-
	Toplam	13865,015	259				
Alışveriş	Gruplar Arası	278,568	4	69,642	1,779	,133	
	Gruplar İçi	9982,893	255	39,149			-
	Toplam	10261,462	259				
Durum Güncelleme	Gruplar Arası	147,419	4	36,855	1,196	,313	
	Gruplar İçi	7859,981	255	30,823			-
	Toplam	8007,400	259				
İçerik Erişimi	Gruplar Arası	173,704	4	43,426	2,207	,069	
	Gruplar İçi	5016,543	255	19,673			-
	Toplam	5190,246	259				
Oyun Bahis	Gruplar Arası	63,559	4	15,890	,828	,508	
	Gruplar İçi	4891,744	255	19,183			-
	Toplam	4955,304	259				

Tablo 21 incelendiğinde lise öğrencilerinin kendilerine göre akademik başarı durumlarına göre akademik erteleme toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat sanal tembellik ve sanal tembellik alt boyutları puan ortalamaları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır. Sanal tembellik ($F(4,255) = 2,345, p = ,055$), paylaşım ($F(4,255) = 1,865, P = ,117$), alışveriş ($F(4,255) = 1,779, p = ,133$), durum güncelleme ($F(4,255) = 1,196, p = ,313$), içerik erişimi ($F(4,255) = 2,207, p = ,069$), oyun bahis ($F(4,255) = ,828, p = ,508$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda akademik erteleme toplam puanlarına göre sıralama çok iyi > iyi > orta > kötü > çok kötü olarak saptanmıştır.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinden sonra varılan sonuçlara göre;

- 1) Lise öğrencilerinin cinsiyete göre sanal tembellik toplam, alışveriş, oyun bahis alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat paylaşım ve durum güncelleme alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Buna göre sanal tembellik toplam, alışveriş, durum güncelleme, oyun bahis alt boyutuna göre erkeklerin ortalamasının kızlarınkine göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

- 2) Lise öğrencilerinin anne ve babalarının birliktelik durumuna göre sanal tembellik toplam, paylaşım, alışveriş, durum güncellemesi, içerik erişimi, oyun bahis alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır.
- 3) Lise öğrencilerinin sınıflara göre paylaşım, içerik erişimi, oyun bahis alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda paylaşım alt boyutuna göre sıralama 10>11>9>12>, içerik erişimi alt boyutuna göre 10>11>12>9>, oyun bahis alt boyutuna göre 12>9>11> 10, olarak saptanmıştır.

- 4) Lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre sanal tembellik toplam ve paylaşım, alışveriş içerik erişimi, oyun bahis alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sanal tembellik toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>BİLSEM > Anadolu Lisesi >Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Fen Lisesi > İmam Hatip Lisesi, paylaşım alt boyutuna göre BİLSEM>Sosyal Bilimler Lisesi >Fen Lisesi> Anadolu Lisesi> İmam Hatip Lisesi> Mesleki ve teknik Anadolu Lisesi, alışveriş alt boyutuna göre Sosyal Bilimler Lisesi > BİLSEM >Anadolu Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Fen Lisesi> İmam Hatip Lisesi, içerik erişimi alt boyutuna göre BİLSEM> Fen Lisesi> İmam Hatip Lisesi> Sosyal Bilimler Lisesi > Anadolu Lisesi> Mesleki ve teknik Anadolu Lisesi, oyun bahis alt boyutuna göre Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi> Anadolu Lisesi> Sosyal Bilimler Lisesi > BİLSEM> Fen Lisesi>İmam Hatip Lisesi, olarak saptanmıştır.

- 5) Lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre sanal tembellik ve sanal tembellik alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır.
- 6) Lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre sadece paylaşım alt boyutu toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda paylaşım alt boyutuna göre sıralama lise mezunu>üniversite mezunu> yüksek lisans/doktora mezunu>ilkokul mezunu>ortaokul mezunu>,olarak saptanmıştır.

- 7) Lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre sadece içerik erişimi alt boyutu toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda içerik erişimi alt boyutuna göre sıralama yüksek lisans/doktora mezunu> üniversite mezunu> lise mezunu> ortaokul mezunu>,ilkokul mezunu olarak saptanmıştır.

- 8) Lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre sanal tembellik ve paylaşım, içerik erişimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sanal tembellik toplam puanlarına göre sıralama 2501-3500 arası >6000'in üstü> 4501-6000 arası > 3501-4500 arası> 1500-2500, paylaşım alt boyutuna göre sıralama 6000'in üstü> 2501-3500 arası >4501-6000 arası >3501-4500 arası>1500-2500,içerik erişimi alt boyutuna göre sıralama 4501-6000 arası > 3501-4500 arası> 2501-3500 arası >6000'in üstü>1500-2500 olarak saptanmıştır.

- 9) Lise öğrencilerinin algıladıkları akademik başarı durumlarına göre sanal tembellik ve sanal tembellik alt boyutları puan ortalamaları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır.

6. Kaynakça

Akbulut, Y., Dursun, Ö. Ö., Dönmez, O., & Şahin, Y. L. (2016). Eğitim Ortamlarında Siber Bilgi Paylaşımını Araştırmak İçin Bir Önlem Arayışı. *Computers In Human Behavior*, 55, 616-625.

Akca, A. (2013). Okul Yöneticilerinin İş Dışı İnternet Kullanım (Siber Aylaklık) Davranışlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Candan, H., İnce, M., (2016), "Siber Kaytarma Ve Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Emniyet Çalışanları Üzerine Bir Araştırma", Niğde Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt-Sayı: 9(1) Ss:229-235

Demir, Ö., & Seferoğlu, S. S. (2016). Bilgi Okuryazarlığı, İnternet Bağımlılığı, Sanal Aylaklık Ve Çeşitli Diğer Değişkenlerin Sanal Zorbalık İle İlişkisinin İncelenmesi. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 3(1), 1-26.

Ergün, E., Altun, A., (2011), "Öğrenci Gözüyle Siber Aylaklık Ve Nedenleri", Eğitim Teknolojisi Kuram Ve Uygulama Cilt:2 Sayı:1

Genç, E., Aydoğan, E., (2016)" İşyerinde Sanal Tembellik Davranışı Ve Etkin Zaman Yönetimi İlişkisi: Bir Kamu Kurumunda Araştırma", Gazi Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18-2, 558-571

Kalaycı, E. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Siber Aylaklık Davranışları İle Öz Düzenleme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı

Kaplan, M., Çetinkaya, A., (2014), "Sanal Kaytarma Ve Demografik Özellikler Açısından Farklılıklar: Otel İşletmelerinde Bir Araştırma", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), S. 26-34.

Kaplan, M., Öğüt, A., (2012), "Algılanan Örgütsel Adalet İle Sanal Kaytarma Arasındaki İlişkinin Analizi: Hastane Çalışanları Örneği", *İşletme Fakültesi Dergisi*, 13(1), S. 1-13.

Köse, S., Oral, L., Türesin, H. (2012), "İş Yaşamında Sosyal Kolaylaştırma Kavramı Ve Sanal Kaytarma İle İlişkisi: Araştırma Görevlileri Üzerinde Bir Araştırma", *Sosyal Ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(1), S. 287-295

Kurt, M., (2011), "Siber Aylaklık Davranışlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", 5th International Computer & Instructional Symposium 22-24 September.

Önsal, N. (2012). Endüstri İlişkileri Sözlüğü. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu. Ankara: Aydoğdu Ofset.

Özkalp, E., Aydın, U., & Tekeli, S. (2012). Sapkın örgütsel davranışlar ve çalışma

yaşamında yeni bir olgu: Sanal kaytarma (cyberloafing) ve iş ilişkilerine etkileri. *Çimento İşveren Sendikası Dergisi*, 26(2), 18-33.

Seçkin, Z., & Kerse, G. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Sanal Kaytarma Davranışları Ve Bu Davranışların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Ampirik Bir Araştırma. *Aksaray Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1), 89-110.

Şar, A. H., Ayas, T., & Horzum, M. B. (2015). Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Ve Geçerlilik Ve Güvenilirlik Çalışmasının Geliştirilmesi. *Online Journal Of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(1), 1-17.